

Towarzystwo Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej.

Rada Zarządzająca zawiadamia, że Zgromadzenie Ogólne Akcjonariuszów w dniu 14 (26) Czerwca r. b. odbyte, dywidendę za rok eksploatacyjny 1872 ustanowiło na Rs. 6 od każdej akcji.

Kupony dywidendowe, po potrąceniu przedpłaty po Rs. 1 kop. 50, wypłacane będą, poczynając od dnia 19 Czerwca (1 Lipca) r. b., w Kassach następujących: w Warszawie—w Kassie Głównej Towarzystwa; w St. Petersburgu: w Filji Warszawskiego Banku Handlowego, lub u domu hand. G. Sterky i Syn; w Berlinie: w Filji Banku Kredytowego Srodkowych Niemiec; w Wroclawiu: w Kassie Zjednoczenia Bankowego Szląskiego; w Frankfurcie n.M.: u domu han. J. Weiller Synowie; w Dreźnie: w Banku Drezdeńskim; w Lipsku: w Lipskiem Towarzystwie Dyskontowem; w Amsterdamie: u domu hand. Lipmann, Rosenthal et Comp.; w Brukseli: u domu handl. Brugmann Synowie; w Londynie: u domu han. N.M. Rothschild and Sons; w Krakowie: u domu hand. Franciszek Antoni Wolf.

Kupony przedstawiane być winny do wypłaty przy specyfikacji porządkiem numerów ułożonej i podpisanej. Na akcje pożytkowe dywidenda wynosi Rs. 3. Jednocześnie w powyższych miejscach spłacane będą akcje wylosowane w Październiku r. z. i wydawane w ich miejsce tak zwane akcje pożytkowe. Warszawa, dnia 14 (26) czerwca 1873 roku. (1-1) —6498—

Kronika zagraniczna.

× Pani Majeranowska występowała w tych czasach z wielkiem powodzeniem w rolach „Piękną Heleną”, „Boulotty” i „Rękawiczniczki” — na scenie Teatru Krakowskiego. Doskonała metoda śpiewu tej artystki musiała jej zjednać uznanie sfer jak najpoważniejszych, w Krakowie rzadko kiedy sporych do pochwał dla artystów, którzy występują tylko w charakterze gości. Wyższe jeszcze uznanie spotkało ze strony krytyki prawdziwie artystycznej — bo i w Offenbachjadach artystą być potrzeba — grę p. Majeranowskiej. Publiczność warszawska nie miała jeszcze czasu gry tej prawdziwie doskonałej zapomnieć i łatwo pojmie gorące przyjęcie, jakiego p. Majeranowska doznała od publiczności krakowskiej. Skoro już Offenbach w XIX wieku jest nieuniknionym — potrzeba mu dać reprezentantów scenicznych wytrawnych w humorystycę, obznajmionych ze sceną, umiających przynajmniej po niej chodzić, Skoro już grzeszyć — to dobrze.

× Okolice podgórskie w zachodniej Galicji dotknięte zostały cholera.

× Rektorem Wszechnicy jagiellońskiej na r. 1873/4 wybrany został dr. Piotrowski, z wydziału lekarskiego.

× Dnia 1 b. m. odbyło się we Lwowie posiedzenie tegorocznej komisji konkursowej Krakowsko-Lwowskiej, na które przybył także dyrektor teatru krakowskiego, p. St. Koźmian.

× Z Rzeszowa nadeszły wiadomości o wybuchu cholery w tem mieście.

× Poeta Seweryn Goszczyński, bawi obecnie w Krakowie.

Z wystawy Wiedeńskiej.

LIST II-gi.

Zanim zdołamy bliżej rozpatrzyć się w tym labiryncie, rzucmy pobieżny pogląd na udział każdego z państw, których produkta wystawione są w wielkim pałacu przemysłu. Na ten raz pominiemy jeszcze Nowy Świat, który się zaledwie rozpakował, a porzestaniemy na starym, po którym wędrować będziemy porządkiem geograficznym Wystawy od Zachodu ku Wschodowi, kończąc na Japonji.

Wypadałoby zacząć od Anglii. Ale uprzejmość dla gościnnego gospodarza tego domu, zniwala nas zacząć od niego. Pierwsze miejsce należy mu się z prawa i korzysta on z niego, choć wiedeńscy sprawozdawcy Wystawy z wewnętrznym zadowoleniem udanej skromności, przywodzą poprzestanie Austrii na stosunkowo mniejszej przestrzeni od tej jaką zatrzymały sobie Anglija lub Francja na wystawach lat 1851 i 1867.

Gdyby przemysł Austrii mógł się stawić na równi z Angielskim i Francuzkim, pochwała ta byłaby uzasadnioną. Tymczasem bez uprzedzenia powiedzieć można, że tu ilość przeważa nad jakością.

Wyjątek stanowią wszakże wyroby galanteryjne wiedeńskie, brzozy, rzeczy jubilerskie, szczególnie zaś porcelany, szkła i zwierciadła, których widok prawdziwie jest wspaniały. Także towary bławatne pochodzące z Morawji, Szląska i Czech północnych, wyroby krawców wiedeńskich, reprezentowane przez 1503 pojedynczych wystawców i 57 spółek handlowych z 966

wspólnikami. Dobrze rekomendują się również instrumenta Wiedeńskie, mianowicie fortepiany, tam także jako curiosum wystawione jest „orchestron” złożone ze wszystkich instrumentów razem. Co do sławnych wyrobów zegarmistrzowskich, te odznaczają się więcej pudełkami na zegarki niż samemi zegarkami.

Niemcy zajmują drugie miejsce po Austrii co do przestrzeni. Tu co do ilości, jeżeli nie co do jakości, zwraca szczególną uwagę wystawa cukru z buraków, którego środkiem produkcyjnym jest żyzna okolica Magdeburga, Augsburskie bawełniane i Bilefeldzkie niciane wyroby, Berlińskie i Saskie porcelany. Żywotna cywilizacja Germańska szczególnie zaleca się wyrobami mającymi na celu zadanie śmierci. Wyroby Kruppa są istnym unikatem w swoim rodzaju. Ale o tem — potem.

Zwycięzkie Niemcy, mało stosunkowo miejsca zostawiają zwyciężonej na polu bitwy, choć wcale nieupolepszanej na polu przemysłu i sztuki Francji. Potem co się widziało w roku 1867 Wystawa Francuzka, wygląda tu jakoś skromnie. Tylko nieprześcignione „artículos de Paris” świadczą, że przemysł francuzki, w pewnych rodzajach przynajmniej, może nie lękać się konkurencji.

Z Francji droga prowadzi na Belgję. Ten już w wiekach średnich przodkujący w przemyśle rękodzielniczym kraj, utrzymuje doświadczoną, wyborność swoich tkanin, sukien, szalów, a nadewszystko niezrównanych koronek. Drugie miejsce trzymają: broń palna i ornamenta mieszkań i mebli wyrobu towarzystwa „du Marbre universel.” W oddziale oświaty publicznej, odznaczają się wyborne karty plastyczno-etnograficzne Bruxelskiego Instytutu geogr. Vander-Muelena. Wystawa wreszcie kraszców, minerałów i fabrykatów mineralnych, świadczy o niemniej wielkim rozwoju górnictwa, w tym małym kraju.

Nietyle odznaczająca się rękodzielniami Hollandja, wystawia jedyne swoje modele szlifierni dyamentowych, fajeczki piankowe, cegły i dachówki, wyborne płótna, fotografie, karty i plany. Wreszcie sery i produkta swoich kolonji.

O Anglii jako najpierwszym kraju przemysłu, powiem tylko, że stosunkowo słabo tu jest reprezentowany. Wyroby różnych materji liczą tu 110, brzozy, rzeczy złote i srebrne 79, wyroby skórzane i kauczukowe 28, szkła i porcelany 32, razem z kolonjami tylko — 810 wystawców, tylko połowę tego co Niemcy! Zaraz przy wejściu do tego działu, uderza wzrok altana Indyjska, gdzie w oszklonej skrzyni widzieć się daje miniaturowy salon księżniczki Indyjskiej, przyozdobiony z przepychem Wschodu. W oddziale produktów krajów kolonialnych, zwracają uwagę pióra strusie z Kaplandu.

Możemy całkiem pominąć na teraz działy Hiszpanji, Portugalji, Grecji i Rumunji, wyjąwszy chyba uwagę, że sam udział tego ostatniego kraju w Wystawie, jest dowodem pewnej odwagi cywilnej, która coś przecie na przyszłość rokuje. Z Włoch, jedynie produkta artystyczne a szczególnie rzeźbiarskie, godne są zwrócenia uwagi. Sąsiednia Szwajcarja bardzo się korzystnie rekomenduje, nie zbytkiem, ale poprawnością odznaczający się swój przemysł. Z 5-ciu sal, które do niej należą, jedną zajmują wyłącznie wyroby zegarmistrzowskie. Wystawa przedmiotów odnoszących się do nauczania publicznego, bardzo jest ceniona. Zwraca uwagę bardzo kompletny zbiór przedmiotów dotyczących nauki śpiewu.

Z malowniczej Szwajcarji do niemniej pięknej choć zimnej Skandynawji droga przez imaginację niezbyt odległa. Co tu widzimy, znamionuje kraj ubogi z natury, ale bogaty energją swych mieszkańców. Takie są wyroby domowego przemysłu w Danji, reprezentowane przez 149 wystawców, sławne rękawiczki duńskie, próby rolnej i leśnej przemysłu Szwecji, zapalki Szwedzkie, papier z masy drzewnej, wyroby przemysłu kobiecego, wreszcie w oddzielnym pawiloniku, wystawa rybna.

Od plemion fińskich zamieszkujących północ Skandynawji, idziemy do kraju w którym przoduje lud również fińskiego szczepu, zdaleka od swych pierwotnych siedzib, na Południe od Karpat osiadły. Najwięcej zwraca tu ciekawości grupa honwedów, przedstawiająca plastycznie uzbrojenie i wykwapowanie tej siły zbrojnej narodowej. Najślawniejszy produkt ziemi Węgierskiej, wina Tokajskie, spotykamy z zadziwieniem w dziale Rossyjskim ze znanym na butlach napisem: Non est potus nisi vinum etc. etc. Wystawca ich bowiem (mówi sprawozdawca Wiedeński), jest warszawianin posiadający własne winnice na wzgórzach Hegyalya w komitecie Zemplin. Zdaje się że niepotrzebujemy pytać się Wiedeńczyków o nazwisko tego wystawcy.

Wschód mahometański pomimo swego zacofania, barwną jaskrawością swoich kobierców i materji, zdolny jest zająć widza, który już przypatrzył się wydoskonalonym wyrobom Zachodu. Takie są wyroby fabryk tureckich z Armenji i Syrii, perskie kobierce i miedź w rozmaitych wyrobiona kształtach. Z pół-

nocnej Afryki zwracają uwagę obok zabytków rzymskich tylko niektóre okazy etnograficzne. Z tej części świata, najobficiej reprezentowany jest Egipt.

Bardzo różnorodne wrażenia sprawia ciekawa i obfita wystawa Chińska. Obok prób herbaty, nasion i drzew kunsztownych, uderzają wzrok widza wyroby przemysłu Chińskiego, nietyle wykwinnością gustu ile oryginalnością kształtu. Miniaturowe filiżanki z porcelany i wielkie naczynia porcelanowe białe, kształtu łupiny od orzecha, fajeczki do opium z korzeni drzew, skorup od jajek lub łupin orzechowych, laktarki papierowe, materje tkane z nici wyrabianych z traw i liści i t. d. Ciekawe zbiory produktów Chin środkowych, krajiny dotąd całkiem prawie nieznannej Europie, wystawione przez baron Calice posła i Overbeka, gen. konsula Austrjackiego w Chinach. Wreszcie osobny dział zabawek i ubiorów dzieciennych, tem ciekawszy, że ludzie tego kraju nawet dorośli, mają w oczach Europejczyków coś dzieciennego. Ciekawe też lubo nieartystyczne są rzeźby Chińskie z drzewa. Tu widzisz wizerunek miasta Chińskiego. Tam wyłożona figura kobiety z dziecięciem. Gdyby nie napis angielski: *Te goddess of mercy* (bogini przebaczenia), rzekłbyś, że to naszego wiejskiego artysty Matka Boska z dzieciątkiem Jezus.

Jakoż w buddyzmie Chińskim ma być coś powinowatego z katolicyzmem. Znajdujesz tam mitry biskupie, chóry, psalmodje, kadzidla, różańce, litanje, wodę święconą, posty. Sinologowie wyczytują w starych księgach chińskich historję męki pańskiej (Je-su) i jego matki (Ma-li). Bożkowie chińscy zresztą nie obudzają wrażenia estetycznego, ale są wcale przyzwoici, bo nie pokazują się nago jak greccy, ale dobrze od stóp do głów przyodziani. Godne też uwagi są wizerunki grobów chińskich i wieży porcelanowej, niedawno dopiero zburzonej przez Tai-pingów.

Przechodząc od Chin do Japonji, widzisz naród pomimo oryginalności swojej, już więcej zbliżony do zachodniej Europy. Wyroby Japońskie są nietylko starannie, ale i misternie wykonane. Naczynia z Japońskiej porcelany, brzozy kandelabry i dzwony wytrzymują krytykę znawców. Dwusieczne miecze, niezbędne accessorium stroju szlachty Japońskiej, ledwie nie przewyższają wyrobów Europejskich. Wyroby lakierowane, modele z brzozy, kamienia i tektury, rzeźbione meble, papierowe szyby — podobne do chińskich, ale zdradzają inteligencją zdolną do wyższego polotu. Ledwiebyśmy nie powiedzieli, że dział Japoński tworzy najciekawszą część dzisiejszej Wystawy.

Wiadomości Polityczne.

Paryż 29-go.

W Lyonie spokojność zewnętrzna nienaruszona ale w umysłach wzburzenie z powodu nowo zarządzonych środków repressyjnych. Wydzielono ze służby politycznej osobny korpus dla dozoru pogrzebów cywilnych; dotychczas przepisy o zbieraniu się 300 tylko osób na pogrzeb, wykonywane jedynie tam, gdzie się obrzęd odbywa bez żadnego udziału duchowieństwa. Ducros robi wszystko za porozumieniem się, a może i na inicjatywę Beulego, który w wielu wypadkach waha się prefektów przy wykonywaniu rozporządzeń, według świadectwa „Bien public” instrukcje swoje obostrza temi słowy: „Zostaw pan kwestję ludzkości i osób na stronie i działaj bez miłosierdzia choćby nawet chodziło o jca lub syna. Marszałkowi zaś MacMahon „Gaulois” dziennik reakcji kładzie w usta następujące słowa: „Co się tycze wolności sumienia to można jeszcze na nią samą oczy zamknąć, ale w żaden sposób nie pozwolę na publiczne jej objawy.” „Salut public” dziennik lyoński zostający w stosunkach z rządem uważa rozporządzenie o 300 osobach za stojące w sprzeczności ze statutami stowarzyszeń religijnych i humanitarnych, w których zastrzeżono, za poręczeniem władz publicznych, dla wszystkich stowarzyszonych prawo znajdowania się na pogrzebach osób, które do korporacji tych należały.

Demonstracja wyjazdu do Paray-le Monial nie udała się w Paryżu; zamiast 200 spodziewanych osób stawiło się zaledwie kilkanaście. Zamierzona budowa kościoła katolickiego na Montmartre przedstawiana jest coraz bardziej jako sprawa publiczna, jako kwestja zasad mających rządzić społeczeństwem. Zapisy na budowę przenoszą już 600,000 fr. w liczbie zapisodawców występuje i Guizot protestant. Rząd postawił już w Izbie wniosek w celu zajęcia gruntu pod budowę przez wywłaszczenie.

W XVII okręgu miały znowu miejsce aresztowania o należenie do komuny.

Wczoraj Broglie i Beulé znajdowali się w komisji decentralizacyjnej dla ułożenia podstaw na którychby ostatecznie oprzeć należało prawo dla gmin. Odłożono na później rzecz o mianowaniu merów, co do niej bowiem rząd nie może się porozumieć z komisją. Projekt w ten sposób obcięty przedstawionym zostanie Izbie bezzwłocznie, na podstawie jego po zapadnięciu uchwały

